

2 pav. Dalis tyrimo metu šurfe 3 aptiktų radinių: 1 – peilis, įtveriamas (geležis); 2 – puodo pakraštėlis; 3 – dubens pakraštėlis; 4 – puodo pakraštėlis. U. Budvydo nuotr.

Fig. 2. Some of the finds from Test Pit 3: 1 – a knife with a push tang (iron); 2 – a pot rim sherd; 3 – a bowl rim sherd; 4 – a pot rim sherd.

riu sluoksnis suardytas nutiesus nuotekų šalinimo trasą bei paklojus dujotiekį.

Remiantis 2021 m. Žiežmariuose vykdytų archeologinių tyrimų rezultatais, galima teigti, kad Žalgirio gatvės aplinkoje žmonės gyveno ir vykdė ūkinę veiklą nuo XVII–XVIII a.

Žalgirio Street

The 2021 field evaluation (3 test pits totalling 9.1 m^2) at the site of water main installation work on Žalgirio Street in Žiežmariai (Kaišiadorys District), (Fig. 1) showed that under the street's old pavement and the 30–60 cm thick, 19th – early 20th-century destroyed layer below it lies a 17th–18th-century cultural layer with abundant finds (Fig. 2). This 50–60 cm thick layer has survived fragmentally.

Pavel Vutkin, Simonas Sprindys

Žaslių gatvė 7

2021 m. Žiežmariuose (Kaišiadorių r.), Žaslių g. 7, ištirti du 2x1 m dydžio šurfai, bendras 4 m^2 plotas.

Žiežmarių vardas pirmą kartą paminėtas XIV a. kryžiuočių žygių aprašymuose. 1487 m. Žiežmariai įvardyti kaip miestelis, 1522 m. jau kaip miestas, 1528 m. – pavieto centras. Po didelių miesto gaisrų, vykusių XVI a., Žiežmariai pertvarkyti pagal stačiakampio plano schemą. XVII–XVIII a. miestas nemažai nukentėjo karų su rusais ir švedais metu. 1812 m. pro Žiežmarius žygiavo Napoleono Bonaparto kariuomenė, mieste birželio 27 d. lankėsi ir pats imperatorius. XIX a. vykusių sukilimų metu miesto apylinkėse aktyviai veikė sukilėliai, kuriuos rėmė ir Žiežmarių bažnyčios kunigas Motiejus Lideika. Per XX a. karus miestas smarkiai nenukentėjo (*KVR, Žiežmarių miesto istorinė dalis*).

Aptariamos vietos aplinkoje anksčiau tyrimai vyko dukart. 2013 m. Žaslių g. 6 A. Žvirblys ištyrė 52,9 m^2 plotą, kuriame aptiko kelių horizontų iki 2 m storio kultūrinį sluoksnį, datuojamą XVII–XX a., taip pat atidengė XX a. I pusės pastato ir dviejų XVIII a. II pusės – XIX a. I pusės krosnių pamatus (*ATL 2013 metais,* 2014, p. 424–427). 2014 m. D. Balsas vykdė tyrimus įvairiose miesto vietose. Iš viso ištirtas 142 m^2 plotas. Arčiausiai 2021 m. tyrimų vietos tirtuose plotuose tuomet aptiktas iki 1,5 m storio kultūrinis sluoksnis su XVI–XVIII a. radiniais, taip pat atidengti XX a. pr. akmenų grindinio fragmentai (*ATL 2014 metais,* 2015, p. 491–495).

2021 m. tyrimų metu abiejuose šurfuose aptiktas labai panašus kultūrinių sluoksnių vaizdas: tirtas iki 1,6 m storio kultūrinis sluoksnis, kurio viršutinis 40–45 cm storio sluoksnis datuojamas XX a. 45–90 cm gylyje tirtas XIX a. horizontas, kuriame aptikta XVIII–XIX a. radinių. Žemiau, iki 1,6 m gylio glūdi XVII–XVIII a. archeologinis sluoksnis (1 pav.), kuriame aptikta to laikotarpio buitinės ir statytinės keramikos dirbinių šukių. Įžemis – pilkas ar rudas molis – tyrimų metu pasiektas apie 1,6 m gylyje.

1 pav. Kultūrinių sluoksnių stratigrafija šurfe 2. O. Talmonto nuotr.

Fig. 1. The stratigraphy of the cultural layers in Test Pit 2.

2 pav. Buitinės keramikos dirbinių fragmentai, aptikti XVII–XVIII a. kultūriniuose sluoksniuose. R. Sprindžio nuotr.

Fig. 2. sherds of household pottery discovered in the 17th–18th-century cultural layers.

Šurfe 2 apie 65 cm gylyje aptiktas XIX a. pabaigos – XX a. I pusės grindinys, sudėtas iš netašytų lauko akmenų. Tyrimų metu aptikti ir inventorinti 29 radiniai – keramikos šukės. Tarp jų daugiausia puodų šonų fragmentų, tačiau rasta ir lėkščių, dubenų, plokštinių koklių dalių (2 pav.). Radiniai perduoti KšM.

2021 m. archeologinių tyrimų duomenys visiškai sutampa su anksčiau Žaslių gatvėje vykdytų archeologinių tyrimų informacija. Akivaizdu, jog gatvėje, o greičiausiai ir prie jos esančiuose sklypuose yra išlikęs intensyvus XVII–XVIII a. kultūrinis sluoksnis. Vietomis žemiau gali būti išlikę ir ankstyvesni kultūriniai horizontai.

Žaslių St. 7

The field evaluation (2 test pits totalling 4 m^2) conducted at Žaslių St. 7 in Žiežmariai, which falls within the protected historic part of the city of Žiežmariai (UK 17131), revealed 17th–20th-century cultural layers (Fig. 1) and yielded 29 catalogued finds: sherds of household pottery and structural ceramics (Fig. 2) as well as late 19th – first half of the 20th-century stone paving. Considering the data from 2021 and earlier archaeological investigations, the conclusion was drawn that a rich 17th–18th-century cultural layer has survived on and near Žaslių Street.